

Van Kerk en Kerkhof naar Begraafplaats(en) in Nunspeet

Wijtze Molléma

Begraven rondom de Kerk of in de Kerk

Het begraven rondom de kerk mag dan hier in Nunspeet bijna twee eeuwen geleden zijn, elders in het land gebeurt het nog dagelijks. Met name in veel dorpen is begraven rond de kerk, dus op het kerkhof, de gewoonste zaak van de wereld. Mijn eigen familieleden, niemand uitgezonderd zijn allemaal op het kerkhof begraven. Daar loopt men, als het ware over het kerkhof, tussen de graven door, naar de kerk.

Wat betreft het begraven in de kerk is dat over het hele land bijna twee eeuwen geleden verboden. Uitzonderingen hierop zijn bijvoorbeeld koninklijke families die nog bijgezet worden in een grafkelder in de kerk.

Kerk en kerkhof in Nunspeet

Nunspeet heeft maar één kerk met kerkhof gehad, namelijk de Dorpskerk.

Om een beeld te krijgen van de Dorpskerk met kerkhof, eeuwen terug, duiken we even in een stukje kerkgeschiedenis van Nunspeet.

Gelijktijdig kunnen we dan de verschillende bouwfases van deze dorpskerk even extra aandacht geven. En zo mogelijk misverstanden uit de weg te ruimen.

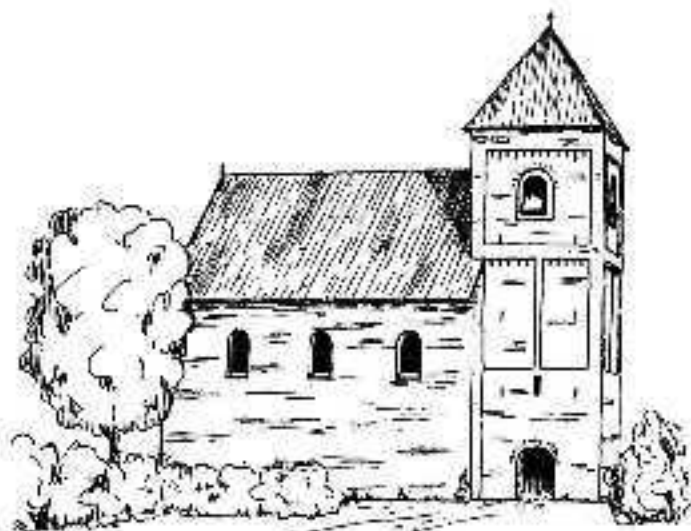
Hiervoor is archiefmateriaal beschikbaar om te gebruiken. Een reconstructie van de Dorpskerk is verhelderend en visueel zeker geschikt voor dit doel.

Aan de hand van tekeningen en plattegronden kan dan ook inzichtelijk worden gemaakt in welk gedeelte er vóór 1829 begraven werd in de kerk.

Geschiedenis in archief niet compleet

Maar er ontbreekt ook de nodige informatie. Ik hoop dat, na het lezen van dit artikel, er nog aanvullende informatie en / of verwijzingen boven tafel komen. Des te completer kan dit stukje geschiedenis worden neergezet. Verder zal ik verschillende vragen en onduidelijkheden aanstippen.

Hoewel er in de archieven vaak veel meer aanwezig is dan voor mogelijk wordt gehouden, is de toegankelijkheid daarvan bepaald niet altijd even eenvoudig.

Reconstructie eerste stenen kerk uit de 12 de eeuw

De eerste stenen dorpskerk dateert uit de 12^e eeuw.

Het oudste stenen kerkgebouw moet omstreeks de 12^e eeuw zijn gebouwd. Het was niet groot en eenvoudig van vorm. Het bestond uit een rechthoekig gebouw, binnenwerks 7.66 m breed en ongeveer 13.50 m lang, met een vlakke houten zoldering, ruim 8 m hoog. Het dak was met pannen gedekt, en ongeveer 2 m lager dan de huidige kerk.

De dikke muren waren geheel vlak, zonder enige versiering uitgevoerd. De ingang bevond zich in de zuidgevel, dus aan de straatzijde, terwijl de beide lange gevels onderbroken waren door drie kleine hooggeplaatste rondboog vensters.

De zware ongeveer 20 m hoge toren werd vermoedelijk later aangebouwd, zoals dat bij vele dorpskerken het geval is geweest. De gevels van deze nog grotendeels bestaande toren waren ook niet vlak zoals die van de kerk, maar met verticale en getande horizontale geleidingen uitgevoerd.

Reconstructie oude dorpskerk na uitbreiding 1540

Reconstructie van oude dorpskerk na de uitbreiding van 1540

Een belangrijke vergroting en verfraaiing van de romaanse kerk en toren kwam in 1540 tot stand.

De kerk werd aan de oostzijde uitgebreid met een koor, binnenwerks 7.23 m breed en ongeveer 12 m lang, het koor heeft een driezijdige sluiting. De muren waren, om het stenen gewelf te kunnen dragen, extra verstevigd door zware steunberen. Vorm en afmetingen en indeling blijken een treffende overeenkomst te hebben vertoond met die van het –nog bestaande– koor van de kerk te Oldebroek. Dit in gotische stijl gebouwde koor vormde een grote tegenstelling met het oudste deel van de kerk. Naast de kleine rondboog vensters in dit gedeelte, prijkte het koor met zijn ranke spitsboog vensters en met het oude pannendak vormden de leien op het koor een even sterk contrast. Inwendig had men nog de tegenstelling tussen de houten zoldering in het oude deel van de kerk en het gemetselde gewelf in het nieuwe.

Toren van 1540 tot 1855 bijna 42 m hoog

Ook de toren bleef niet vrij van deze tweeslachtigheid. Het bestaande stenen gedeelte met zijn rondboog openingen werd belangrijk verhoogd met een, van spitsboog openingen voorzien, gedeelte. Daarboven werd een zeer hoge, sierlijke spits aangebracht, waarvan de top 140 voet boven de grond reikte (gelijk aan circa 42 m). Deze hoge toren diende de vissers op de Zuiderzee dikwijls tot bakken. Jammer toch dat het bij de herbouw van deze toren, financieel niet mogelijk was, dezelfde mooie toren(hoogte) weer te bereiken.

Brand 6 Juni 1855

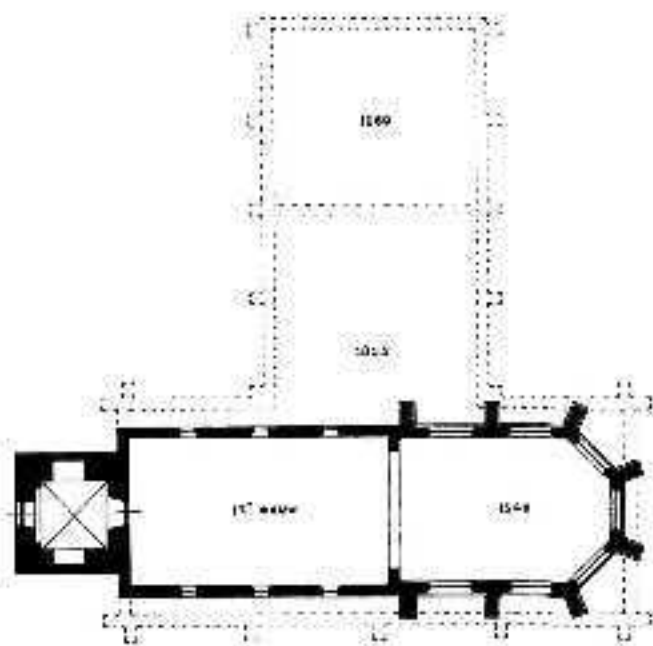
ds. Johannes Christiaan Eijkman (1846 – 1857) was de laatste predikant wiens stem door de oude kerk geklonken heeft, voor de noodlottige brand van 1855 dit gebouw tot een puinhoop maakte.

Het was een zwarte dag voor Nunspeet, die dit enige historische monument, waarvan zelfs geen afbeelding bewaard is gebleven, in vlammen zag opgaan.

Het verlies van dit gebouw was groot uit historisch oogpunt, veel minder groot uit een hygiënisch oogpunt beschouwd. Dit laatste heeft betrekking op de gevolgen van het begraven in de kerk. Voor alle duidelijkheid: de toren was eigendom van de burgerlijke gemeente.

De veel te lage brandverzekering (kerk en toren) was mede de oorzaak dat er twee jaar lang tegen de zwarte puinhopen aangekeken moest worden. Het was intussen september 1858 geworden voor dat de kerk weer voor gebruik gereed was.

Helaas door bezuinigingen kwam er een lagere toren waarvan het haantje op een hoogte van 33 meter uit kwam.

Reconstructie plattegrond met datering van verschillende bouwfases

Reconstructie met datering van verschillende bouwfasen.

Toch ontbreekt er een bouwfase in bovenstaande plattegrond. Het zielental in de periode van ds. Johannes de Bouter (1809 – 1843) was belangrijk toegenomen. De kerk kon het toenemend aantal hoorders niet meer bevatten en daar het kerkhof rondom de kerk sedert 1829 niet meer als begraafplaats werd gebruikt, was er ruimschoots gelegenheid om tot uitbreiding van het kerkgebouw over te gaan. Het "nieuwe stuk" kwam in 1838 gereed. Op 12 juli van dat jaar had de inwijding van de vergrote kerk plaats, waarbij door ds. Joh de Bouter een woord werd gesproken naar aanleiding van Johannes 10 : 22 en 23.

Sinds 1838 heeft platte grond dorpskerk de T-vorm

Deze uitbreiding werd gerealiseerd aan de noordzijde met een dwarsvleugel.

Hierdoor kreeg de kerk in plattegrond een T- vorm welke zij nadien altijd heeft behouden.

Van deze uitbreiding zijn geen afmetingen en geen tekeningen gevonden.

Een kleine correctie bij deze plattegrond. Aangezien de herbouw van kerk, na de brand, in 1857 begon en gereed kwam in 1858, moet daar dus 1858 i.p.v. 1855 staan!

In 1960 is de noordelijke vleugel met nog eens 10 m uitgebreid.

Tevens is de kerk toen inwendig geheel gerestaureerd en van nieuw meubilair voorzien. Meerdere personen hebben mij laten weten dat zij het zo jammer vinden dat de authentieke inrichting waaronder de fraaie herenbanken bezijden de preekstoel toen allemaal vervangen zijn.

Het valt direct op, bij binnenkomst van de kerk, dat de oorspronkelijke inrichting, zo goed als verdwenen is. Met de cultuurhistorie had men toen wel wat zorgvuldiger om mogen gaan.

Wie beschikt nog over informatie van de uitbreiding van 1838? En wie heeft nog foto's van het interieur voor 1960?

Begraven op het kerkhof en in de kerk.

Eeuwenlang werden overledenen begraven in de grond rondom de kerk en binnen de kerkmuren. Sterker nog: men kan het er veilig erop houden, dat op dit beperkte terrein ongeveer 1000 jaar lang de inwoners van Nunspeet ter ruste zijn gelegd. Bij de vraag hoe dit mogelijk was, moeten we bedenken dat het kerspel Nunspeet in 1550 ongeveer 450 inwoners telde. In 1796 was dit aantal gegroeid tot 1089.

De begraafplaats rondom de kerk, die met bomen (essen) was beplant, was destijds door een muur afgesloten. Een poort in de muur gaf toegang tot het kerkhof. In 1785 is deze muur wegens bouwvalligheid afgebroken en door een doornheg vervangen.

Alleen de meer gegoeden konden zich de weelde van een graf binnen de kerk veroorloven en ook daar waren nog twee klassen te onderscheiden; de duurste graven waren die in het koor.

De vloer van de kerk was met zerken bedekt. In het koor rusten verscheidene predikanten o.a. ds. Petrus Martinius 1679 – 1718. Gedurende 39 jaar heeft ds. P. Martinius hier het predikambt uitgeoefend, een ambtsduur, die door geen van zijn voorgangers is bereikt. Zelfs los van de staat van dienst had die grafzerk toch zeker zichtbaar in de vloer thuisgehoord. Ook rust daar de vader van ds. P. Martinius, ds. Franciscus Martinius. 1719 – 1739. En zeer vermoedelijk ook een der heren van Het huis van Hulshorst. Het kan ook een kleinzoon en naamgenoot zijn, die in 1673 overleed.

Historie onder de vloer aan het zicht onttrokken

Daar de tegenwoordige kerk hoger ligt dan de vroegere, is het vrijwel zeker, dat deze zerken nog aanwezig zijn onder de vloer van de kerk.

Verleden jaar (2009) is met de renovatie van de Dorpsstraat een natuurstenen plateau aangelegd, gelijk met de vloer van de kerk (tussen kerk en Dorpsstraat). Alleen ter plaatse van de ingangen van de kerk is het plateau onderbroken door stoep treden in de

zelfde natuursteen. Een fraai geheel waarbij de hoge ligging van de kerk nog duidelijker is geaccentueerd. Tevens is er een wandelstrook achter de zeven lindebomen aangelegd. Voor zover mij bekend zijn de aanwezige grafzerken onder de vloer in de kerk nooit geïnventariseerd of in kaart gebracht. Ook is niet bekend in welke staat ze daar zijn achtergelaten. Dat zou nog wel eens heel verrassend kunnen zijn welke historie en kunsthistorie daar nog verborgen ligt.

Begraven in de kerk niet langer toegestaan

Op begrafenisgebied botsten traditie en hygiëne nogal eens. Een lijkenlucht die in de kerk hing, was een bekend verschijnsel. Het gezegde "Rijke stinkers" is hierdoor ontstaan. Een zeer gebrekkige ventilatie in de kerk zal hierop mede van invloed zijn geweest. Aan de uiterst onhygiënische gewoonte van begraven in de kerk en in de dorpskom kwam een einde toen de gemeente in 1829, daartoe genoopt door een Bestuursreglement van 1825, buiten de kom van het dorp een terrein voor een begraafplaats had aangekocht, nl. "de hakbosch de Ganzenkamp" Vanaf die tijd nam het gemeentebestuur de "dienst der begrafenis" over van de kerk. Nu de begrafenisrechten kwamen te vervallen en dus inkomsten voor de kerk, werd hiervoor een regeling getroffen met het gemeentebestuur.

Raadsbesluit nieuwe begraafplaats

Nadat het aanleggen van een begraafplaats al langer onderwerp van gesprek was, besloot de gemeenteraad van Ermelo op 6 november 1828 een begraafplaats aan te leggen vlak bij het centrum van het dorp Nunspeet. De Nunspeetse landbouwer Hannes Vos verkoopt een zogenaamde hakbosch met de naam "Ganzenkamp" voor f 180,00 aan de gemeente Ermelo. Op deze begraafplaats is in 1829 voor f 385,00 een stenen baarhuis gebouwd. Gedurende langere tijd bleef de naam "kerkhof" in gebruik. Eigenlijk ook heel logisch wanneer er eeuwen lang werd begraven op het kerkhof om de nieuwe lokatie eveneens zo aan te duiden. Ook het kadaster van 1832 spreekt van een kerkhof aan de Kalkuurweg (thans Eperweg).

Toegang begraafplaats Eperweg 22

Begraafplaats meerdere keren uitgebreid

De eerste uitbreiding is al gerealiseerd rond 1870.

Begin 1902 wordt door de burgemeester in de gemeenteraad gemeld dat er wordt nagedacht over een vergroting van de huidige begraafplaats of wellicht zelfs het aanleggen van een nieuwe begraafplaats. Op 25 juni 1902 gaat de gemeenteraad akkoord met een voorstel om voor f 600,00 een stuk bouwland ten oosten en ten zuiden van de huidige begraafplaats aan te kopen van Jan Gerritszoon Rekers. Ondanks dat de prijs —gerelateerd aan de oppervlakte van de grond (2440 centiare)— vrij hoog is geeft de raad hieraan de voorkeur. Het aanleggen van een nieuwe begraafplaats zou veel meer kosten met zich meebrengen.

Ook in 1913 wordt er weer een uitbreiding gerealiseerd. In een collegevergadering van 2 maart 1914 wordt aan de hand van een plattegrond de indeling van de het nieuwe gedeelte besproken.

Het oudst gevonden aangeduide graf dateert uit 1832

Hier ligt begraven Joh. Rolff, burgemeester van Ermelo 1816 – 1817. Begraven 12-10-1832.

Mij is opgevallen, dat zelfs meerdere liggende stenen uit de beginperiode nog redelijk goed leesbaar zijn. Dat kan te maken hebben met de kwaliteit van de natuursteen. Misschien zelfs dat de omvangrijke kruinen van de bomen op zomerdagen een zekere bescherming bieden. Het grootste gedeelte van de grafzerken ligt namelijk onder deze boomkruinen.

Onderstaande grafzerk uit 1851 is daarvan een voorbeeld. Ook al is de grafzerk bijna diagonaals gewijs gescheurd, de tekst is nog goed leesbaar.

*Hier rust
Maria Catharina
Eykman geb. Molemans
oud 33 jaren
in Den Heere ontslapen
op nieuwjaarsdag 1851*

Grafzerk M.C. Eykman

Maria Catharina Eijkman

Ter vergelijking: dit was de vrouw van ds. Johannes Cristiaan Eijkman. Zij is in de kraam van haar zevende kind overleden. Dit kind, Gerarda Johanna Maria, is op haar eerste verjaardag 14 november 1851 overleden in Kampen. Reeds eerder was hun tweede kind, Abraham Gerrit Johannes, overleden op 5-jarige leeftijd in Balk. ds. J.C. Eijkman was predikant in Nunspeet van 1846 – 1857. Hij was een vooraanstaand dienaar van het Woord. Een man die de rechtzinnige leer van harte predikte. Ook speelde hij op landelijk niveau een actieve rol in de strijd voor kerkherstel.

Zijn volgende gemeente, Rinsumageest, diende hij tot 1862. Daarna de gemeente Bruchem tot 1874.

Elburg was zijn zevende en laatste gemeente tot 1884 waarna hij met emeritaat is gegaan. Tweemaal na zijn vertrek, in 1860 en in 1868 werd op ds. J.C. Eijkman een beroep naar Nunspeet uitgebracht. Op 3 Oktober 1875 is ds. D.P.M. Huet bevestigd in het ambt door ds. J.C. Eijkman vanuit Elburg. ds. J.C. Eijkman is op 82-jarige leeftijd op 10 Augustus 1894 in Utrecht overleden.

Bezoek begraafplaats Rinsumageest

Bij eerdere bezoeken meende ik mij te herinneren dat ik daar de grafzerk had aangetroffen van ds. J.C. Eijkman. Mijn idee was om beide grafzerken (man en vrouw) op papier nog eens bij elkaar te brengen. Bij navraag en onderzoek in de archieven is mij duidelijk geworden dat deze predikant daar niet was begraven.

Wel vond ik de onderstaande grafzerk van hun dochter Margaretha Wilhelmina. Deze grafzerk ligt, naast de toren, tussen ds. Kingma en ds. Kromsigt. Honderd tweeënvijftig jaar oud en nog in een perfecte staat en goed leesbare tekst.

Deze grafzerken liggen honderdtachtig graden gedraaid t.o.v. alle andere grafzerken. Hieruit blijkt dat de overledenen daar niet zijn begraven. Dit werd bevestigd door een doodgraver / grafdelver.

Bij oude kerkhoven en begraafplaatsen liggen de graven in oost-westelijke richting. Het hoofd ligt daarbij aan de westzijde. Dus het gezicht naar het oosten. Dit heeft een religieuze achtergrond n.l., dat de overledene bij de opstanding met het gezicht naar Jeruzalem is gericht en zo getuige kan zijn van de wederkomst van Christus. Deze wijze van begraven is op oude kerkhoven en begraafplaatsen nog steeds gebruikelijk. Op de oude begraafplaats in Nunspeet aan de Eperweg 22 is deze wijze van begraven tot 1920/30 gebruikelijk geweest. De vraag is of dit alleen op praktische gronden is vervallen?

Uit de archieven (van de gemeente Dantumadeel) is mij gebleken dat van de vier gekochte graven door ds. J.C. Eijkman er maar één gebruikt is en wel voor zijn negenjarige dochter Margaretha Wilhelmina. Dit was hun derde overleden kind. De andere drie graven zijn, voor zijn vertrek naar Bruchem, overgedragen aan T.S. Tolsma in Rinsumageest.

Rustplaats van
Margaretha
Wilhelmina
Eijkman

geb. te Nunspeet,
den 16 Sept 1848

in Jezus ontslapen,
den 2 Sept 1858

1 THESS. 4. 14

Grafzerk M.W. Eijkman

Hervormde kerk van Rinsumageest (vóór de restauratie)

Hervormde kerk van Rinsumageest.

De bijzondere vorm van deze kerk brengt mij ertoe om hiervan een foto te tonen van voor de restauratie. De tweebeukige kerk met zadeldak toren ligt aan de westkant van het dorp op een grotendeels omgracht kerkhof. Dit is nog steeds de enige begraafplaats van dit dorp.

De toren en het exterieur zijn in 1986 gerestaureerd en het interieur in 1987/88. De Noordbeuk dateert uit 1100 en de Zuidbeuk uit 1525 en de toren uit 1610.

Terug naar begraafplaats Eperweg 22

Onderstaand noem ik een aantal personen, in willekeurige volgorde, die op deze begraafplaats zijn begraven. Personen die voor de gemeenschap, in meerdere opzichten, veel hebben betekend.

Het valt direct op dat naar meerdere personen straatnamen zijn vernoemd.

- H.H. Vitringa, burgemeester van Ermelo 1851 – 1875
- E.J. Vitringa, notaris Nunspeet 1854 – 1874
- ds. Joh. De Bouter, predikant van de Hervormde Gemeente Nunspeet 1809 – 1843
- J.H. Zeilmaker, gepensioneerd kapitein der mariniers
- M.G. Van de Roest, bisschop
- mr. A.M. Van Oordt, burgemeester van Ermelo 1878 – 1898
- ds. J.G.P. Muller predikant van de Hervormde Gemeente Nunspeet 1890 – 1902
- J. van Vuuren, kunstschilder
- L.E. van Petersom Ramring, schenker natuurreserveaat
- F.A. Molijn, Directeur maatschappij "de Veluwe"

Begraafplaats Eperweg 22 Gemeentelijk monument

Herdenkings monument Belgische vluchtelingen Rijksmonument

De oudste algemene begraafplaats is in 1992 geplaatst op de gemeentelijke monumentenlijst. Dit was toen de totale begraafplaats inclusief baarhuis.

Aan de rand van de begraafplaats staat een herinneringsmonument voor de in de periode 1914 – 1918 in Nunspeet overleden Belgen. Dit gedeelte is in 1999 geplaatst op de lijst van Rijksmonumenten. Het ene schildje met de tekst "Rijksmonument" (op het baarhuis) is dus niet representatief voor de werkelijkheid!

Begraafplaats meervoudig beschermd

Eigenlijk heel bijzonder dat deze oude begraafplaats nog zo intact kan blijven. Niet in elke gemeente is dit haalbaar. We weten hoe snel er elders graven en / of begraafplaatsen geruimd worden. Dit heeft dus te maken met visie en beleid van gemeentebestuur. Daarnaast heeft de begraafplaats de status gekregen van gemeentelijk monument. Het Belgische deel de status van rijksmonument. Wat ook opvalt is dat er incidenteel de

laatste jaren zichtbaar meer onderhoud wordt verricht. Bijvoorbeeld zerken worden hier en daar opnieuw geletterd of weer schoon gemaakt. En laten we welzijn die tekst op de grafzerk staat er op om gelezen te kunnen worden. Maar ik ben mij er van bewust dat er personen zijn, die daar anders over denken. In hun ogen moet je de natuur haar gang laten gaan en de mosontwikkeling zeker niet in de weg staan of verwijderen. In opdracht van het gemeentebestuur zijn recentelijk nieuwe afrasteringen aangebracht en beukenheggen ingeplant. Het Belgenmonument heeft eveneens een schoonmaakbeurt gekregen. En wie weet "goed voorbeeld doet volgen". Intussen is deze oude begraafplaats binnen de bebouwde kom komen te liggen. Op 30 Juli 1930 zijn er nog slechts 57 graven beschikbaar.

Van de oude naar de nieuwe begraafplaatsen

Tot hier toe alleen maar gesproken over hoe en waar er vroeger begraven werd. We gaan nu, in het kort, de verbinding leggen met de locaties waar nu begraven wordt. Op dit moment zijn er twee begraafplaatsen waar nog begraven wordt. De nieuwe begraafplaats aan de Eperweg. En de nieuwste begraafplaats aan de Van Oordtstraat. Vergelijken we de begraafplaatsen onderling, dan zijn de cultuurverschillen opvallend. Bijvoorbeeld de diversiteit van grafmonumenten in materiaal, vormgeving, kleur, afbeeldingen en in opschriften! Er zijn oude grafzerken waarbij de opschriften vergeleken kunnen worden met een sierlijk handschrift. En dan te bedenken dat dit allemaal handmatig is gedaan. Mensen met oog voor detail constateren vakwerk van meester beeldhouwers.

Begraven op de nieuwe begraafplaats Eperweg 51 vanaf 1933

In 1933 werd een nieuwe begraafplaats aan de noordzijde van de Eperweg aangelegd volgens de plannen van de tuinarchitect K.C. van Nes. Deze parkachtige aanleg wordt tot op vandaag de dag nog zeer gewaardeerd. In datzelfde jaar werd als eerste de echtgenote van de burgemeester, mevrouw P.A. barones Mackay- Hoeufft begraven. Deze begraafplaats is in de zestiger jaren van de vorige eeuw ook voorzien van een aula.

In 1984 is er zelfs een nieuwe aula gebouwd, door een particuliere uitvaartverzorger, naast de begraafplaats aan de Oosterlaan 80 met een rechtstreekse verbinding naar de begraafplaats. Deze aula, geheel naar de eisen des tijds, is tot en met 1992 in gebruik geweest. Deze voormalige aula heeft een herbestemming gekregen als kantoorgebouw nadat er op de begraafplaats aan de Van Oordtstraat een nieuwe was gebouwd. Op deze begraafplaats zijn geen nieuwe graven meer beschikbaar. Alleen bestaande eigen graven kunnen nog gebruikt worden.

Begraven op de nieuwste begraafplaats van Oordtstraat 110 vanaf 1985

Een halve eeuw later wordt er weer een nieuwe begraafplaats aangelegd in Nunspeet West aan de Van Oordtstraat, compleet met aula welke intussen ook alweer is uitgebreid. Dit is de eerste begraafplaats in Nunspeet welke is voorzien van een urnenmuur en een strooiveld.

Vanaf 1986 wordt hier begraven. Aanvankelijk bestond deze begraafplaats in het bestemmingsplan uit vier kwadranten. De te bouwen aula zou daarbij uiteindelijk een centrale ligging krijgen. Maar door wijzigingen in het bestemmingsplan t.b.v. het achterliggende industrieterrein is dit niet gerealiseerd. Intussen heeft de gemeenteraad voor uitbreiding in 2007 een krediet beschikbaar gesteld van 228.866 euro!

Op dit moment is deze uitbreiding in uitvoering waarbij de stoffering deels al aanwezig is. Selectief zijn bomen uit het vorige bos en natuurlijke hoogtevverschillen gehandhaafd net als bij de eerste aanleg. Wanneer de rondweg (west) er min of meer naast komt te liggen dan rijst meteen de volgende vraag: Waar komt dan de volgende begraafplaats te liggen? Aangezien dat nog 20 jaar zal duren is niet te verwachten dat op die vraag nu al een antwoord gegeven kan worden. Of onderschat ik nu de vooruitziende blik van onze gemeenteraad?

Bronnen:

Kerkgeschiedenis van Nunspeet door H. van Heerde

Gemeentearchieven

Archieven genealogie

Eigen waarnemingen
